CZU: 343.54:343.85:351.74 **DOI: 10.5281/zenodo.8219096**

PREVENIREA VIOLENŢEI ÎN FAMILIE – CA FORMĂ DE PREVENIRE A PRACTICĂRII ACTIVITĂŢII MERCENARILOR

SOROCEANU Igor
doctorand, Academia ,,Ştefan cel Mare” a
Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova
ORCID ID: 0000-0002-8719-0454

Family violence, like other illegal acts, is a crime, for which the legislator has provided for both contravention liability and criminal liability, depending on its degree of social danger. The prevention of these illegalities is a noble activity that needs to be carried out continuously and at the same time, it is meant to serve to prevent other crimes. Thus, in the order that follows, we propose to analyze how effective is the prevention of family violence, so that in the end it constitutes a form of crime prevention regarding the activity of mercenaries.

***Keywords**: misdemeanor, crime, violence, prevention, family, children, mercenary, etc.*

Introducere.

Violența în familie este o problemă omniprezentă în toate țările lumii, cu consecințe grave în plan fizic, emoțional, financiar și social asupra victimelor, familiilor și societății în întregime. Marea majoritate a victimelor sunt femei care se confruntă cu dificultăți în accesul la justiție și serviciile de asistență și protecție. În multe societăți, inclusiv în Republica Moldova, inegalitățile de gen prezente și cultura dominării masculine le determină pe femei să accepte, să tolereze și să raționalizeze violența în familie și să păstreze tăcerea despre aceste incidente. În plan internațional a fost recunoscută necesitatea unei abordări cuprinzătoare și multidisciplinare pentru soluționarea acestei probleme sociale, iar rolul organelor poliției fiind unul decisiv în acest sens.

Adoptarea Legii nr.45 din 01.03.2017 *cu privire la prevenirea şi combaterea violenţei în familie*, constituie un pas important în vederea stopării actelor de violenţă şi marchează recunoaşterea şi începutul implementării de către Republica Moldova a angajamentelor internaţionale de respectare a drepturilor omului. Astfel, legea stabilește un cadru de colaborare dintre diferite autorități responsabile și organizații non-guvernamentale în prevenirea și combaterii violenței în familie. Totuși, Poliția are un rol cheie şi ar trebui să fie mobilizată să devină mult mai eficientă în acordarea protecției pentru victime, să pună capăt lipsei de răspundere a agresorilor, să ofere acces la justiție și remedii juridice și să răspundă de o manieră adecvată nevoilor

speciale a femeilor-victime[1].

Gradul de investigare a problemei la momentul actual, scopul cercetării. La etapa actuală, importanța și scopul de elaborare a prezentului demers științific, apare din intenția autorului de a releva în prim-plan o nouă abordare de prevenire a fenomenului activităţii mercenarilor, ca rezultat al activităţilor desfăşurate în vederea prevenirii şi combaterii violenţei în familie.

Materiale utilizate și metode aplicate. În procesul elaborării articolului științific ne-am ghidat de mai multe și diverse metode de cercetare științifică care au făcut posibilă investigarea corespunzătoare a subiectului respectiv, dintre care putem enumera: metoda analizei, metoda sintezei, metoda deducției, metoda sistemică, metoda istorică, precum și metoda comparativă.

Baza teoretico-juridică a demersului științific cuprinde cadrul normativ şi administrativ definitoriu autohton, precum şi unele documente relevante din activitatea cotidiană – care direct sau indirect, abordează esența și conținutul subiectului supus cercetării.

Rezultatele obţinute în baza analizelor ştiinţifice efectuate. Conform cadrului normativ, prin *violenţă în familie* se înţelege acte de violenţă fizică, sexuală, psihologică, spirituală sau economică, cu excepţia acţiunilor de autoapărare sau de apărare ale altei persoane, inclusiv ameninţarea cu asemenea acte, comise de către un membru de familie în privinţa altui membru al aceleiaşi familii, prin care s-a cauzat victimei prejudiciu material sau moral[2].

Copiii fiind victime ale violenţei în familie şi asistând la această situaţie de criză, poate să i se formeze în conştientul său, un proces sumbru şi antisocial. Acest fenomen, treptat se poate dezvolta şi produce efecte negative în viaţa copiilor. Iar, printre efectele generate, pot fi: comiterea ilegalităţilor patrimoniale, promovarea actelor de violenţă în familie, sau poate participarea la diverse forme de agresivitate, chiar şi pe plan internaţional, care în final ar putea fi calificate ca activităţi ilegale ale mercenariatului.

Astfel, în condiţiile descrise, periodic, de către angajaţii Poliţiei sunt întreprinse diverse măsuri şi acţiuni în vederea diminuării cazurilor de violenţă în familie, prevenirii victimizării femeilor care se confruntă cu dificultăți în accesul la justiție și

[1] Programa de formare continuă a angajaţilor Ministerului Afacerilor Interne (subofiţeri) în domeniul violenţei în familie, avizată la şedinţa Direcţiei ,,Centrul integrat de pregătire pentru aplicarea legii” a Academiei ,,Ştefan cel Mare a MAI (proces-verbal nr.6 din 05.04.2022), aprobată la şedinţa Senatului Academiei ,,Ştefan cel Mare a MAI (proces-verbal nr.4 din 07.04.2022).

[2] Legea nr.45 din 01.03.2007 cu privire la prevenirea şi combaterea violenţei în familie. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.55-56 din 18.03.2008, în vigoare conform ultimelor modificări şi ajustări din 01.07.2022, art.2.

serviciile de asistență și protecție, precum ar fi prevenirea practicării activităţii de mercenariat al subiecţilor infracţiuni, în calitate de victime ale fărădelegilor săvârşite în familiile din care provin. Copii locuind şi simţind atmosfera degradantă în cadrul familiei, ca urmare a abuzurilor care au loc (mediu inadecvat de convieţuire), aceştia în perioada adolescenţei pot recurge la activităţi antisociale, inclusiv la practicarea activităţii de mercenariat.

Prin urmare, acţiunile Poliţiei în vederea prevenirii și combaterii violenței în familie, față de femei şi faţă de copii, precum și promovarea unui mod de viață sănătos sunt binevenite.

La etapa incipientă de cercetare, vom menţiona o speţă cazuistică de prevenire, care în esenţă se referă la faptul că, în perioada 27.09-30.09.2021, de către Inspectoratul de Poliție Botanica al Direcției de Poliție a mun. Chișinău a IGP, a fost desfășurată Campania de informare cu tematica ,,*Împreună pentru o familie fără violență*”, fiind elaborat un plan de acțiuni concrete, înregistrat în Registrul actelor pe intern cu numărul 531int din 22.09.2021, în scopul prevenirii actelor de violență în familie, garantării siguranței victimelor violenței domestice și asigurării unui sprijin de încredere persoanelor care au de suferit în urma actelor de violență, precum și în scopul informării despre modalitatea de intervenție a poliției la documentarea cazurilor de violență domestică.

Astfel, în perioada vizată au fost desfășurate un șir de acțiuni prin care Poliția a făcut un apel la responsabilitatea și solidaritatea umană, prin transmiterea unui mesaj de sensibilizare și informare a populației referitor la conștientizarea violenței drept încălcare a drepturilor omului, evidenţierea efectelor grave pe care le are violenţa asupra femeii, în mod special, şi a familiei în general, și anume au fost întreprinse următoarele măsuri:

1. a fost efectuată o analiză numerică a cazurilor înregistrate și raportate referitor la acte de violență în familie pe teritoriul administrativ deservit (Botanica), prin care s-a stabilit că pe parcursul lunii septembrie 2021 au fost înregistrate 4 cazuri, fiind întocmite 4 procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul art.78[1] alin.(1) Cod contravențional al RM, iar în baza art. 201[1] Cod penal al RM, au fost inițiate 3 cauze penale;

2. au fost informate 42 de victime ale violenței în familie despre acțiunile necesare de întreprins și despre posibilitățile de apărare;

3. a fost desfășurat lucrul de prevenire terțiară, în particular, cu 6 agresori familiari, cu privire la obligațiile necesare de realizat, norme de comportament în familie și societate;

4. de comun cu angajații APL, a fost vizitată o familie în care anterior soțul s-a

aflat în vizorul poliției pentru comiterea actelor de violență, la moment situația familiară fiind satisfăcătoare;

5. au fost duse discuții cu 140 cetățeni din teritoriu, prin promovarea telefonului de încredere *0 8008 8008* (Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete)[3], și încurajarea raportării cazurilor de violență în familie;

6. au fost distribuite 132 de pliante și recomandări cetățenilor, locuitori atât ai blocurilor locative, cât și ai caselor la sol, privind protecția bunurilor personale[4]. Astea toate, fiind desfășurate doar în limitele teritorial administrative ale sectorului Botanica din mun. Chișinău. Totodată, este important de notat că, măsurile de prevenire și combatere a fenomenului violenței în familie a fost desfășurat continuă și după 30 septembrie 2021, întru sporirea gradului de conștientizare a violenței drept încălcare a drepturilor omului, sensibilizarea cetățenilor, familiarizarea acestora cu efectele grave pe care le are violenţa asupra femeii, în mod special, şi a familiei în general.

Tot la acest capitol, este notabil faptul că, analiza stării infracționale și rezultatele obținute de subdiviziunile Poliţiei teritoriale din mun. Chişinău întru prevenirea și contracararea infracțiunilor îndreptate contra vieții și sănătății persoanei, pe parcursul anului 2021, denotă faptul că, în unele Inspectorate ale Poliție capitale s-a agravat esențial situația la compartimentul prevenirii infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, în special a celor comise în sfera relațiilor de familie și anume: 32 cazuri s-au soldat cu vătămarea gravă a integrității corporale a victimelor (IP Botanica al DP a mun. Chişinău – 5, IP Buiucani al DP a mun. Chişinău – 6, IP Centru al DP a mun. Chişinău – 9, IP Ciocana al DP a mun. Chişinău – 4, IP Rîșcani al DP a mun. Chişinău – 8) precum și 2 cazuri soldate cu decesul victimei (IP Buiucani al DP a mun. Chişinău – 1, IP Ciocana al DP a mun. Chişinău – 1) și 1 caz de vătămare gravă a integrității corporale, victima agresiunii fiind minoră (IP Ciocana al DP a mun. Chişinău).

[3] Telefonul de Încredere pentru Femei și Fete – 0 8008 8008, are scopul de a promova un mod de viaţă non-violent în familie şi protecţia drepturilor victimelor violenţei în familie (2012_RO_Telefon_de_incredere.pdf (lastrada.md)).

[4] Planul cu privire la organizarea și desfășurarea campaniei de informare ,,*Împreună pentru o familie fără violență*”, în perioada 27.09-30.09.2021, înregistrat în Registrul actelor pe intern al Inspectoratului de Poliție Botanica al Direcției de Poliție a mun. Chișinău a IGP cu numărul 531int din 22.09.2021.

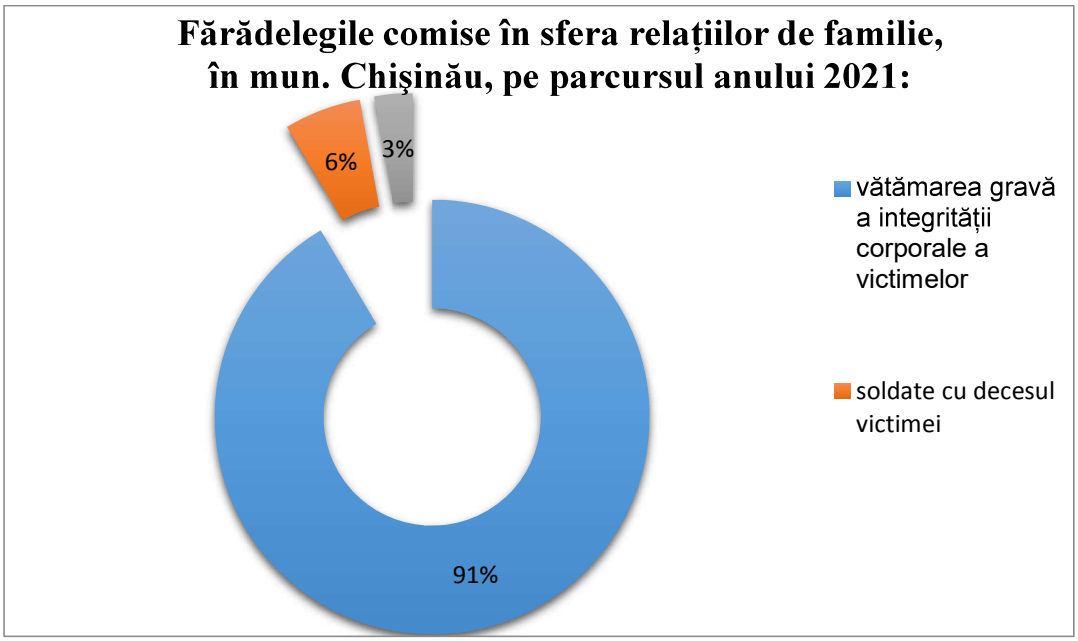

Figura nr.1.

Sursa: Elaborată de autor

Cu toate acestea, există o descreștere la general a fonului infracțional, fiind înregistrate 60 infracțiuni în domeniul violenței în familie (IP Botanica al DP a mun. Chişinău – 17, IP Buiucani al DP a mun. Chişinău – 12, IP Centru al DP a mun. Chişinău – 13, IP Ciocana al DP a mun. Chişinău – 10 și IP Rîșcani al DP a mun. Chişinău – 8), comparativ cu anul 2020 – 70, (IP Botanica al DP a mun. Chişinău – 12, IP Buiucani al DP a mun. Chişinău – 20, IP Centru al DP a mun. Chişinău – 13, IP Ciocana al DP a mun. Chişinău – 15 și IP Rîșcani al DP a mun. Chişinău – 10). La fel, urmare a examinării incidentelor în familie, au fost inițiate 220 dosare contravenționale pe parcursul anului 2021, în temeiul art.78[1] Cod contravențional (Violența în familie): IP Botanica – 42, IP Buiucani – 64, IP Centru – 56, IP Ciocana – 14 și IP Rîșcani – 44. Totodată, pentru prevenirea acestui flagel, la începutul anului 2022, de către angajaţii Poliţiei capitale, au fost iniţiate spre desfăşurare următoarele măsuri şi acţiuni în vederea diminuării cazurilor de violenţă în familie, prevenirii victimizării femeilor care se confruntă cu dificultăți în accesul la justiție și serviciile de asistență și protecție, precum ar fi prevenirea practicării activităţii de mercenariat al subiecţilor infracţiuni, în calitate de victime ale fărădelegilor săvârşite în familiile din care provin:

1. analiza permanentă a cauzelor și condițiilor care generează comiterea fărădelegilor de acest gen, prin organizarea și petrecerea măsurilor concrete, întru utilizarea tuturor formelor și metodelor de prevenire față de persoanele predispuse de a comite astfel de crime;

2. aducerea la cunoștință prin intermediul întrunirilor petrecute cu populația, cu colectivele de muncă, precum și cu tineretul studios, prevederile legale privind sancționarea cazurilor de violență în familie, drepturile victimelor agresiunilor, modalitatea executării Ordinelor de restricție de urgență și a Ordonanțelor de protecție de către agresori, etc.;

3. insuflarea participanților la întruniri a toleranței zero față de acțiunile de violență fizică și/sau psihică în cadrul unei familii, care le-au devenit cunoscute, cu sesizarea organelor cu competențe în domeniu, în scopul întreprinderii măsurilor de rigoare;

4. identificarea, înregistrarea și raportarea promptă a cazurilor de violență în familie, asigurând evidența nominală a agresorilor, sesizarea, în cazul copiilor victime ale violenței în familie, a autorităților tutelare pentru întreprinderea măsurilor de protecție care se impun;

5. examinarea calitativă a plângerilor și sesizărilor parvenite din partea cetățenilor, asistenților sociali, instituțiilor de învățământ, instituțiilor medicale și Centrului de Medicină Legală pe marginea conflictelor familiale, actelor de violență, amenințărilor cu moartea sau privitor la existența unui pericol iminent de săvârșire a lor, cu întreprinderea de urgență a tuturor acțiunilor prevăzute de legislația în vigoare, atât în privința victimelor violenței în familie, cât și în privința agresorilor;

6. supunerea la verificări periodice la domiciliu a familiilor, membrul/membrii cărora se află la evidența Poliției ca agresori familiali, petrecerea lucrului de prevenire a cazurilor de comitere repetată a actelor de violență în familie, prin discuții, atenționarea în scris a persoanelor predispuse spre comiterea actelor de agresiune în familie;

7. explicarea victimei, în cazul constatării actului de violență în familie, a dreptului de a se adresa instanței de judecată pentru obținerea Ordonanței de protecție, iar în cazul stabilirii imposibilității acesteia de a se adresa de sine stătător la instanța de judecată, la cererea victimei, acordarea de către Poliție a asistenței necesare întru inițierea procedurii de obținere a Ordonanței de protecție, precum și acordarea asistenței pentru plasarea lor în centrele pentru victimele violenței în familie;

8. eliberarea Ordinelor de restricție de urgență în privința agresorilor, cu explicarea drepturilor victimelor și a restricțiilor impuse agresorilor, în cazul constatării gradului de risc sporit sau mediu al repetării acțiunilor de violență în familie;

9. asigurarea supravegherii asupra respectării de către agresori, a interdicțiilor stipulate în ordonanțele în cauză, prin aducerea la cunoștință persoanelor vizate în

modul, în cazul emiterii ordonanțelor de protecție în privința victimelor violenței familiale;

10. supravegherea subiecților violenței în familie și a subiecților probațiunii, condamnați pentru comiterea crimelor în sfera relațiilor de familie, întru neadmiterea recidivei sau a eventualelor consecințe fatale ale acțiunilor lor agresive;

11. efectuarea, în situații de criză, a reținerii contravenționale a agresorului, în funcție de gravitatea cazului, în scopul protejării membrilor familiei de posibile manifestări de violență;

12. monitorizarea și instrumentarea, în comun cu asistenții sociali, a cazurilor de violență în familie din teritoriul deservit, sesizarea/expedierea cazurilor înregistrate către alte autorități cu competențe în domeniu, pentru acordarea serviciilor de consiliere;

13. asigurarea conlucrării și implicării active în procesul de prevenire a violenței în sfera relațiilor familiale, a organelor administrației publice locale, asociațiilor obștești de la locul de trai, a organizațiilor non-guvernamentale, prin mediatizarea metodelor de soluționare a conflictelor familiale și cotidiene, totodată publicarea în sursele mass-media a cazurilor cu o rezonanță sporită în societate;

14. participarea la ședințele echipelor multidisciplinare, create în scopul prevenirii și soluționării cazurilor de agresiune domestică, cu efectuarea intervențiilor comune, întru excluderea pe viitor a repetării cazurilor de violență în familiile respective;

15. analizarea situației și organizarea conlucrării cu forțele suplimentare de menținere a ordinii publice, întru patrularea pe timp de zi și noapte a parcurilor, scuarurilor, a adiacentului instituțiilor de agrement, verificând persoanele suspecte, care au un comportament imoral, care anterior s-au aflat în conflict cu legea și care pot fi potențial predispuse să comită crime contra vieții și sănătății persoanei;

16. etc.[5].

Consecvent cu aceasta, este de menţionat faptul că, în perioada 15.05-15.06.2022, a avut loc o nouă etapă de măsuri şi acţiuni în vederea diminuării cazurilor de violenţă în familie, prevenirii victimizării femeilor care se confruntă cu dificultăți în accesul la justiție și serviciile de asistență și protecție, precum ar fi prevenirea practicării activităţii de mercenariat al subiecţilor infracţiuni, în calitate de victime ale fărădelegilor săvârşite în familiile din care provin. Iar, ca urmare a fost obţinut următorul produs:

[5] Dispoziţia Direcţiei de Poliţie a mun. Chişinău a IGP al MAI nr.9 din 12.01.2022 *,,Cu privire la organizarea și desfășurarea măsurilor de prevenire și combatere a infracțiunilor grave contra persoanei, în special a crimelor comise în sfera relațiilor de familie*”.

REZULTATELE DE ACTIVITATE obținute de către angajații Poliţiei ai Direcţiei de Poliţie a mun. Chișinău, în cadrul activităților de prevenire a violenței în familie, în perioada: 15 mai – 15 iunie 2022		
Nr. d/o	**Indicatori de activitate**	
1.	**Prevenirea violențe față de femei și a violenței în familie:**	
1.1	Întruniri cu organizații/întreprinderi	**3**
1.2	Activități desfășurate	**3**
1.3	Persoane informate	**250**
1.4	Materiale informative distribuite	**400**
1.5	Activități reflectate	**3**

Figura nr.2.

Sursa: Elaborată de autor.

Totodată, analiza stării infracționale și rezultatele obținute de subdiviziunile teritoriale ale Poliţiei din mun. Chişinău întru prevenirea și contracararea infracțiunilor îndreptate contra vieții și sănătății persoanei, pe parcursul a 9 luni ale anului 2022, denotă faptul că au fost înregistrate 55 cazuri de violență în familie, conform semnelor componenței de infracțiune prevăzute de art.201[1] Cod penal (Violența în familie), (IP Botanica – 12, IP Buiucani – 14, IP Centru – 7, IP Ciocana – 11 și IP Rîșcani – 11), comparativ cu anul precedent 43, atestându-se o creștere cu 27,91%. În unele Inspectorate ale Poliției capitalei, s-a agravat esențial situația operativă la compartimentul prevenirii infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, în special a celor comise în sfera relațiilor de familie și anume: 21 cazuri s-au soldat cu vătămarea gravă a integrității corporale a victimelor (IP Botanica – 4, IP Buiucani – 7, IP Centru – 6, IP Ciocana – 3 și IP Rîșcani – 2).

La fel, urmare a examinării incidentelor în familie, au fost inițiate 180 dosare contravenționale în temeiul art.78[1] Cod contravențional (Violența în familie), (IP Botanica – 46, IP Buiucani – 50, IP Centru – 37, IP Ciocana – 22 și IP Rîșcani – 25). În condiţiile descrise, în vederea prevenirii victimizării femeilor care se confruntă cu dificultăți în accesul la justiție și serviciile de asistență și protecție, precum ar fi

prevenirea practicării activităţii de mercenariat al subiecţilor infracţiuni, în calitate de victime ale fărădelegilor săvârşite în familiile din care provin, pe întreg mun. Chişinău, a fost demarată în perioada 25 octombrie – 11 decembrie 2022, Campaniei de informare și sensibilizare a cetățenilor cu genericul „*Capitala pentru un viitor sănătos – fără violență*”.

Scopul acestei Campanii fiind informarea şi sensibilizarea opiniei publice cu privire la problema violenței față de femei a violenței în familie, precum necesitatea implicării comunității în reducerea acestui fenomen, asigurarea protecției victimelor, educarea tinerei generații cu reguli elementare referitor la modul sănătos de viață. Obiectivele generale ale Campaniei fiind:

a) prevenirea violenței în familie prin promovarea *TOLERANȚEI ZERO* față de fenomen, în vederea diminuării acestuia în Republica Moldova;

b) consolidarea mecanismului de protecție, asistență pentru victimele violenței în familie;

c) asigurarea responsabilizării, resocializării agresorilor prin informarea despre serviciile și mecanismele de supraveghere;

d) sensibilizare asupra problemei existente în mediul specialiștilor implicați în activitatea de prevenire și combatere a violenței în familie, etc.[6].

Conform Planului-cadru pentru învăţământul primar, gimnazial şi liceal al anului de studii 2022-2023[7], toți elevii beneficiază de vacanţe. Prin urmare, în baza actului administrativ prenotat, în perioada 26.10-30.10.2022 (5 zile) a avut loc vacanța de toamnă. Astfel, în acest interval de timp, de către Poliţia capitalei au fost realizate diverse măsuri şi întreprinse vaste acţiuni, precum ar fi:

- prevenirea şi combaterea delincvenței juvenile, reducerea cazurilor de victimizare a copiilor, prevenirea și combaterea vagabondajului şi cerșitului, abandonului de domiciliu şi altor forme de plasament, pe parcursul perioadei vacanței de toamnă;

- în scopul diminuării delincvenței juvenile, riscurilor de victimizare a copiilor inclusiv de asigurare și menținere a ordinii și securității publice, în perioada vacanței de toamnă, au fost desfășurate măsuri de prevenire primară, secundară și terțiară, conform prevederilor Planului-tip operațional „*Siguranța copiilor*”;

- acordarea asistenței reprezentanților serviciilor abilitate, la verificarea

[6] Dispoziţia Direcţiei de Poliţie a mun. Chişinău a IGP al MAI nr.138 din 25.10.2022 ,,*Cu privire la desfășurarea unor acțiuni suplimentare complexe de prevenire și combatere a violenței în familie și față de femei, precum și promovarea unui mod de viață sănătos, în perioada 25 octombrie – 11 decembrie 2022, cu genericul ,,Capitala pentru un viitor sănătos – fără violență!*””.

[7] Planul-cadru pentru învăţământul primar, gimnazial şi liceal al anului de studii 2022-2023, aprobat prin ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr.123 din 28.02. 2022.

locurilor de agrement, centrelor de recreere, centrelor sportive și întremare a sănătății copiilor și adolescenților la capitolul respectării regulilor și normativelor sanitaro-epidemiologice de stat, în vederea evaluării modului de asigurare a securității copiilor și pazei bunurilor materiale, cu întreprinderea măsurilor pentru înlăturarea cauzelor și condițiilor care pot contribui la comiterea delictelor și excluderea factorilor generatori de incidente;

- organizarea vizitelor periodice la domiciliul copiilor aflați în conflict cu legea (în special a celor rămași fără îngrijirea unuia sau a ambilor părinți, din familiile aflate în situații de risc), precum și a celor care sunt predispuși de a comite infracțiuni în scopul stabilirii copiilor aflați fără supravegherea părinților ori persoanelor în grija cărora aceștia se află, care au abandonat domiciliul sau alte forme de plasament în cadrul cărora au fost plasați, în scopul prevenirii cazurilor de violență, neglijare și exploatare a copiilor, de comun cu asistenții sociali comunitari și alți reprezentanți ai serviciilor din domeniul protecției drepturilor copilului și probațiune[8].

Consecvent cu aceasta, este de menţionat faptul că, asigurarea protecţiei, siguranţei şi realizării drepturilor victimelor violenţei în familie, precum şi eficientizarea mecanismului de monitorizare a agresorilor familiali, inclusiv de reducere a comportamentului agresiv a acestora – reprezintă un proces complex, care înglobează diverse măsuri şi acţiuni ce necesită a fi întreprinse în vederea diminuării cazurilor de violenţă în familie. Acest proces, poartă un caracter intersectorial eficient în asemenea cazuri, şi are la bază următoarele principii:

1) ***principiul egalităţi de gen*** – instituţiile responsabile de intervenţia în cazurile de violenţă în familie, asigură cooperarea intersectorială pornind de la conştientizarea conexiunii între egalitatea de gen şi violenţa în familie şi recunoscând faptul că violenţa în familie reprezintă o expresie a relaţiilor inegale de putere între femei şi bărbaţi;

2) ***principiul abordării individuale şi centrate pe victimă*** – drepturile, necesităţile şi doleanţele victimelor violenţei în familie sunt prioritare, fiind luate în considerare diverse riscuri, vulnerabilităţi, impactul deciziilor şi acţiunilor întreprinse, inclusiv evitarea victimizării secundare a victimelor violenţei în familie;

3) ***principiul respectării drepturilor omului*** – intervenţia intersectorială se bazează pe standardele internaţionale în domeniul drepturilor omului, victimele violenţei în familie fiind asigurate cu servicii de plasament, asistenţă juridică, asistenţă medicală, consiliere psihologică şi tratate cu respect şi demnitate, asigurând

[8] Dispoziţia Direcţiei de Poliţie a mun. Chişinău a IGP al MAI nr.139 din 25.10.2022 ,,*Cu privire la măsurile de prevenire a delicvenței juvenile și a victimizării minorilor în perioada vacanței de toamnă (26-30.10.2022)*”.

autonomia victimelor violenţei în familie; principiul presupune respectarea drepturilor agresorilor şi tratarea lor cu respect şi demnitate;

4) ***principiul siguranţei şi securităţii victimelor violenţei în familie*** – cooperarea intersectorială este oferită astfel, încât este prioritizată siguranţa şi securitatea victimelor violenţei în familie şi a copiilor acesteia;

5) ***principiul abordării sensibile la dimensiunea de gen, vârstă şi mediul cultural*** – cooperarea intersectorială este asigurată cu recunoaşterea dinamicii la gen, a impactului şi consecinţelor violenţei împotriva femeilor, circumstanţelor individuale şi experienţelor de viaţă ale femeilor şi fetelor, luând în considerare vârsta, cultura, etnia şi preferinţele lor lingvistice;

6) ***principiul nediscriminării*** – subiecţii violenţei în familie sunt trataţi fără discriminare bazată pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine naţională sau socială, apartenenţă etnică, avere, naştere, stare civilă, statut educaţional şi socio-economic, dezabilitate sau oricare alt criteriu;

7) ***principiul respectării confidenţialităţii*** – confidenţialitatea este respectată la toate etapele cooperării intersectoriale, cu excepţiile expres prevăzute de cadrul administrativ/normativ;

8) ***principiul responsabilizării agresorilor familiali*** – agresorul poartă răspundere conform legii pentru actele de violenţă produse în familie;

9) ***principiul cooperării şi interoperabilităţii*** – organele abilitate cu competenţe în domeniu, intervin prompt, pe domeniul de competenţă, la fiecare sesizare despre actele de violenţă în familie şi cooperează în vederea stabilirii tuturor circumstanţelor cauzei, asigurării protecţiei victimei şi atragerii la răspundere a agresorului[9].

Urmare a celor menţionate, putem adăuga că, una din cele mai grave probleme cu care se confruntă societatea contemporană – este considerat a fi fenomenul violenţei în familie. Aceasta este o problemă complexă, care implică atât protecţia integrităţii personale a victimelor, cât şi protejarea intereselor lor sociale comune, precum libertatea, independenţa şi democraţia[10].

Concluzie. În contextul tezelor enunţate în prezentul demers ştiinţific, putem concluziona că, violenţa în familie reprezintă o faptă socialmente periculoasă pentru

[9] Instrucţiunea privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violenţă în familie, aprobată prin ordinul comun al Ministrului Muncii şi Protecţiei Sociale, Ministrului Afacerilor Interne, Ministrului Sănătăţii, Ministrului Justiţiei şi al Preşedintelui Consiliului Naţional pentru Asistenţă Juridică Garantată de Stat nr.48/298/610/162/5 din 22.06.2022, înregistrată la Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova nr.1731 din 24.06.2022.

[10] Soroceanu Igor, Violenţa în familie: instrument negativ în procesul educaţional. În: Polish science journal. International science journal, issue 4, iulie 2018, Warsaw, Polonia, p.96, numărul total de pagini: 103, ISBN 978-83-949403-4-8.

viaţa şi sănătatea persoanelor. Urmare a comiterii acestor fărădelegi, în funcţie de gravitatea acestora, subiectul de drept este pasibil de răspunderea juridică, fie conform art.78[1] Cod contravenţional al Republicii Moldova sau potrivit art.201[1] Cod penal al Republicii Moldova.

Copiii, care sunt victime ale violenţei în familie, asistă cu regret la o situaţie de criză manifestată prin ,,imagini sumbre de culori închise”. Aceste împrejurări pot avea un rezultat negativ şi în final, de ai crea o viziune antisocială. Factorul dat, de la o zi la alta, poate primi amploare în dezvoltare şi a produce efecte negative asupra copiilor. Iar, printre efectele generate, provocate ca urmare a violenţei în familie, putem enumera următoarele: săvârşirea contravenţiilor şi infracţiunilor cu un grad de pericol social minor, inclusiv prin promovarea actelor de violenţă în familie, sau poate participarea la ***diverse forme de agresivitate*** în afara cercului familial, uneori chiar şi în condiţii externe, care în final ar putea fi calificate ca activităţi ilegale ale mercenariatului.

Astfel, putem constata că, prevenirea la săvârşirea acestor acte ilicite în realitatea obiectivă – este foarte relevantă, necesară şi meritorie. La acest capitol, este notabil de remarcat că, Poliţia Naţională are un rol primordial în desfăşurarea activităţilor de prevenire, inclusiv desfăşurarea numeroaselor măsuri de acordare a protecţiei pentru victimele violenţei în familie.

Referinţe:

1. Legea nr.45 din 01.03.2007 cu privire la prevenirea şi combaterea violenţei în familie. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.55-56 din 18.03.2008, în vigoare conform ultimelor modificări şi ajustări din 01.07.2022
2. Planul-cadru pentru învăţământul primar, gimnazial şi liceal al anului de studii 2022-2023, aprobat prin ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr.123 din 28.02.2022
3. Instrucţiunea privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violenţă în familie, aprobată prin ordinul comun al Ministrului Muncii şi Protecţiei Sociale, Ministrului Afacerilor Interne, Ministrului Sănătăţii, Ministrului Justiţiei şi al Preşedintelui Consiliului Naţional pentru Asistenţă Juridică Garantată de Stat nr.48/298/610/162/5 din 22.06.2022, înregistrată la Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova nr.1731 din 24.06.2022
4. Dispoziţia Direcţiei de Poliţie a mun. Chişinău a IGP al MAI nr.9 din 12.01.2022 ,,*Cu privire la organizarea și desfășurarea măsurilor de prevenire și combatere a infracțiunilor grave contra persoanei, în special a crimelor comise în sfera relațiilor de familie*”
5. Dispoziţia Direcţiei de Poliţie a mun. Chişinău a IGP al MAI nr.138 din 25.10.2022

,,Cu privire la desfășurarea unor acțiuni suplimentare complexe de prevenire și combatere a violenței în familie și față de femei, precum și promovarea unui mod de viață sănătos, în perioada 25 octombrie – 11 decembrie 2022, cu genericul ,,Capitala pentru un viitor sănătos – fără violență!””

6. Dispoziţia Direcţiei de Poliţie a mun. Chişinău a IGP al MAI nr.139 din 25.10.2022 *,,Cu privire la măsurile de prevenire a delincvenței juvenile și a victimizării minorilor în perioada vacanței de toamnă (26-30.10.2022)*”
7. Programa de formare continuă a angajaţilor Ministerului Afacerilor Interne (subofiţeri) în domeniul violenţei în familie, avizată la şedinţa Direcţiei ,,Centrul integrat de pregătire pentru aplicarea legii” a Academiei ,,Ștefan cel Mare a MAI (proces-verbal nr.6 din 05.04.2022), aprobată la şedinţa Senatului Academiei ,,Ştefan cel Mare a MAI (proces-verbal nr.4 din 07.04.2022)
8. Planul cu privire la organizarea și desfășurarea campaniei de informare ,,*Împreună pentru o familie fără violență*”, în perioada 27.09-30.09.2021, înregistrat în Registrul actelor pe intern al Inspectoratului de Poliție Botanica al Direcției de Poliție a mun. Chișinău a IGP cu numărul 531int din 22.09.2021
9. SOROCEANU, I. Violenţa în familie: instrument negativ în procesul educaţional. În: Polish science journal. International science journal, issue 4, iulie 2018, Warsaw, Polonia, p.96, numărul total de pagini: 103, ISBN 978-83-949403-4-8